

הגליון מקדש לרפואת

אלחנו בו שושנה

ה' ישמרהו ויחיהו, ישלח דברו וירפאהו בבריאות
איתנה והחלמה מהירה בטוב ובנעימים, ויגן עליו
ויצילהו מכל צער וסבל ויסורים קשים ונחיש
רפואתו בחסד וברחמים.

הן אל כביר ולא ימאס תפילת רבים

מתפטר הקדוש

זרע שמשון

לרבי שמשון חיים נחמני זיע"א

מטות פסוק "זה הדבר אשר צוה ה'" (ל, ב), פירש רש"י משה נתנבא ב"כה אמר ה'" והנביאים נתנבאו ב"כה אמר ה'", מוסיף עליהם משה שנתנבא בלשון "זה הדבר" עכ"ל. ופרשו המפרשים לפי שהשכינה היתה מודברת מתוך גרונו של משה לכן היה מתנבא בלשון "זה הדבר" יותר משאר הנביאים. אמנם עדיו צריכים אנו למודעי למה זכה משה בזכות זה ודקא שהשכינה תהיה מודברת מתוך גרונו.

ויש לומר שכתב בעל "עמודיך שבועה" בשם הרמ"ע שכל הנשמות היו תלויות באדם הראשון כשאיכל מעץ הדעת, יש בפיו ויש בראשו וכו', וכלם שמעו והלכו אחר עצת אשתו ונחנו מאותה האכילה, אבל משה היה תלוי באדם הראשון בצוארו בפנים במקום הקנה מקום שלא נהנה כלל מאותה אכילה, שהקנה אין בו לא אכילה ולא שתיה וכו' עכ"ל. ולפיכך השכינה היתה מודברת ודקא מתוך גרונו מה שאין פן בשאר הנביאים.

מסעי ויכתב משה את מוצאייהם למסעיהם על פי ה', ואלה מסעיהם למוצאייהם" (לג, ב). קשה מהו הכפל, ועוד למה מתחלה הקדים מוצאייהם ולבסוף הקדים מסעיהם. וי"ל שכתבו המקובלים שבאלו המסעות החלישו ב"ח הקלפות השוכנות במדבר, נחש שרף ועקרב וצמאון וכו', והוציאו בלעם מפייהם שהוציאו משם כל הניצוצות הקדושות, ואלו היו זוכים היו מוציאים אותם הניצוצות בזמן מועט ולפי שהטאו הצרכו להתעכב שם זמן הרבה. ובה יובן הכתוב "ויכתב משה את מוצאייהם למסעיהם" בלומר שמילת "מוצאייהם" רצה לומר יציאה ומוציאה, כמו שפרשו על "חיים הם למוצאייהם" למוציאם בפה (ערוך דף נד ע"א), ואף אם נפרשו לשון יציאה לבד יהיה מבנין הפעל דהיינו הניצוצות שהוצאו מאותן המקומות היו מוכנים שם מיד וממתנים את המסעות.

וא"ת אם בן לא יהיה לישראל זמן לנהג שחרי מיד שיגיעו לאיזה מקום יהיו לוקמים הכל ומיד היה להם לפע למקום אחר בלי מנוחה. על זה אמר הכתוב "ויכתב משה את מוצאייהם" שהיו ממתנים את המסעות, וזהו "למסעיהם", ולא היה טרח גדול לישראל, שהרי הולכים "על פי ה'" בלומר שייכלו מפסע למסע על פי ה', כמו שכתוב (שמות יט, ד) "ואשא אתכם על בנפי נשרים", על פי מה שאמר ה' ולא יסבלו טרח כלל. וכל זה אם לא היו חוטאים אבל לאחר שהטאו, "ואלה מסעיהם למוצאייהם", שהמסעות היו ממתנים עד שהוציאו הניצוצות שבטרח גדול ובזמן רב לוקמים אותם.

בתועלת החבור לחכמים

מירושלים עיר הקדש (בחור מיוחד, אחד מאלף!) נכנס למרן הסטיפלער וצ"ל בערב התחלת הזמן עם רשימה של דעת הזכרון קבלות שרצה לקבל על עצמו לזמן הבא. למזלו היה לו מספיק שכל לבוא ולהתיעץ. הסטיפלער קרא את כל הקבלות במתינות מתחלה ועד סוף, ואחר כך אמר: "הבה נחזר אחד אחד. דבר זה שאתה רוצה לקבל על עצמך שלוש פעמים בכל יום - לא! רק פעם אחת בחדש! ודבר זה שאתה רוצה לעשות פעמים בשבוע - לא! את זה נמחק לגמרי!", וכך עבר אתו על כל הקבלות. מה שהוא עשה מהבחור הזה וקבלותיו, לא השאיר לו ידים ולא רגלים... הבחור כמעט בכה: "מה נשאר לי?" - "אמרתי לך מה לעשות, נאל תשנה ממה שאמרתי!". רק הודות לזה הבחור היום נורמלי ולא נשבר לחלוטין!

אסביר לכם מדוע: הגאון מוילנא בפרושו על משלי מקפיד מאד להדגיש פעם אחר פעם, שבמדרגות של תורה ויראת שמים אסור לקפץ. למה לא? אני זוכר בשהייתי ילד קטן הייתי קופץ הרבה מדרגות בבת אחת, אז למה בתורה ויראת שמים ותקון המדות הוא מזהיר כל פעם שלא לקפץ? חשבתי על הדבר, והגעתי למשל כזה: במקום שכבר ישנן מדרגות בגויות והאדם צריך רק לטפס עליהן - אז אם יש לו כח הוא יכול לקפץ כמה מדרגות בבת אחת.

אבל ישנם אנשים שמטפסים על הרים במקומות חלקים מאד שאין שם מדרגות כלל, אז איך הם עולים ומטפסים? יש להם ציוד שלם, עם כל מיני חבלים שקושרים לעצמם ויתדות פרזל שתוקעים בהן, וכך הם מרימים את עצמם, תוקעים למעלה מראשם עוד יתר וקושרים אליו את החבל ומרימים את עצמם וחוזר חלילה, וכך לאט לאט הם מטפסים. האם יעלה פעם על דעתו של מטפס כזה לחשב: "למה אני הולך כל כך לאט? אולי אדלג כמה מדרגות בבת אחת?"... אף אחד לא שואל את עצמו את זה, ומדוע? מפנין שהמדרגה נבנית רק על ידי מה שהגיע אליה! הוא עצמו 'פעל המדרגה', והוא לא יכול לטפס על מה שבנו לפניו. כך גם ברוחניות האדם עצמו בונה את המדרגה שלו, ולכן הוא לא יכול לעלות מדרגה אלא אם כן הוא ראוי אליה וכפי מה שהוא ראוי הוא יגיע, אבל אם

פרשתנו פותחת (ל, ב-ג) "וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר, ... איש כי ידור נדר לה' וגו' - פרשת נדרים ושבועות.

מעקרי פרשה זו, שכדי להפיר נדר ושבועה נדרש הנודר לפנות לזולת שיפיר את נדרו. והמתיר בדרך כלל הוא בעל סמכות גבוהה מזו של הנודר - נדרי בת בגילאים מסוימים מופרים על ידי אביה, נדרי אשה מופרים על ידי אישה נסוג נוסף של התרת נדרים שלא נזכר מפרש בתורה, היא התרת הנדר על ידי החכם או בית דין.

והנה כאשר אדם נכשל בחטא, עליו לעשות תשובה, שעקרה חרטה, ודוי וקבלה לעתיד, כולל לעשות את הפעולות הללו בסתר - בינו לבין בוראו, ולפי תשובתו תהא סליחתו. ולהבין מדוע בנדרים ושבועות לא די בכך שיחזר בו מהנדר בינו לבין עצמו, אלא עליו להביא את הנדר בפני גורם אחר שיפיר את נדרו?

ולהסביר את הענין בדרך אפשר, נראה להקדים מענין הנדרים והשבועות, שמהגורמים העקריים שמביאים את האדם להוסיף על עצמו אסורים בנתינת תקף של שבועה ונדר שלא יחזר בו, הוא החפץ ואפילו ההפקרות המחשבתית לבחור בין טוב לרע, וכאשר מסבה פלשה מתעוררת הנפש ומתלהבת, מחליט האדם לפעל או להמנע מדבר מסוים, ולגדל ההתעוררות, הוא קובע את השנוי בנדר ובשבועה. וכאשר התלהבותו מתפוגגת, מבין שההחלטה שקבל גדולה ממדותיו, וכעת הוא כבול באיזקי הנדר או השבועה ואינו יכול לחזור בו מהחלטתו. מעתה נתבונן ונבחיין שברבים מהמקרים, הסבה להיותו פרוץ בנדרים - להחליט החלטות בחפזה ובהפקרות, נבעה מחסר החבור לסמכות עליונה מעליו, כהורים ומורים שילמדו אותו ויבחנו את כחותיו, ויצעידוהו בשביל הזהב בדרך ישכון אור, מבלי שישטה לקיצוניות שהיא למעלה מכחותיו.

ההדרגה בקבלת החלטות

ולחדד את משמעות הצורך להנציץ בחכמים ובצדיקים לפני קבלת כל החלטה חשיבה לחיים, נראה להביא מדברי רבי שלמה ברעודא וצ"ל, שאמר בתוך דברי ההספד על הסטיפלער - רבי יעקב ישראל קניבסקי זיע"א, שהיה שכנו (נעמק מגליון "דעת הפרשה" עקב ה'תשפ"ה), "מי יתן היום לבני התורה את העצות שמרן הסטיפלער וצ"ל היה נותן? הייתי נוכח פעם כשבחור צעיר

ינסה לדלג - יפול וישבור את ראשו רחמנא לצלן. גם אותו בחור, אלולא העצה הטובה של הטיפלער - היה נופל ושובר את מפרקתו, והיה מתאש לגמרי."

הסמכות המחנכת להתרה

ועל דרך זה נראה לומר, שירדה התורה לשרש הפעיה, שדחקה את האדם והביאה אותו לנדר נדרים ולהשבע שבועה, שפאמור, נגרמה מחסר הקשר עם הסמכות העליונה, ומעתה כאשר הקבלות שקבל בחפזה מתבררות כקשות לישום, מבין שטעה בכך שקבל על עצמו את אותם משימות בנדר ובנדבה, ובהכירו שהנדר לצאת ממלכוד הנדר היא רק על ידי הפרתו, והפרה זו היא בידי הסמכות העליונה מעליו, מתחזק הקשר ולפני קביעת מסקנות נעשית צעדים משמעותיים בחייו, יועץ בגדולים ממנו. וביותר מתחזק הקשר עם החכמים עיני העדה, כי להפרת נדרים על ידי החכם גדול יותר

מהפרת אב לבתו ואיש לאשתו, מבחינת העבדה שהאב והבעל מפירים ביום שומעם והחכם יכול להפר גם לאחר מכן. מעתה, בחלף זמן שפכר לא יוכלו האב להתיר את נדרי בתו והבעל את נדרי אשתו, והדרך היחידה להשתחרר מכבלי הנדר והשבועה היא על ידי התרת החכם, הנה כאשר מתבונן בעבדה שרק בידי החכם להפר את נדריו, שהם בעצם החלטותיו השגויות, עשוי להבין שאלו היה ממשמע להם ומתייעץ עמם, היה מתון בהחלטותיו ולא היה מפזר נדרים. ושבועות ללא הבחנה ושקול דעת נכון.

ועין במדרש בפרשת שמות (ש"ר ג, ח) במעלת הזקנים לישראל ובהכרח לטול מהם עצה, "...אימתי ישראל עומדים, כשיש להם זקנים, למה, כשהיה בית המקדש קיים, היו שואלים בזקנים, שנאמר (דברים לב, ז) שאל אביך ויגידך זקניך ויאמרו לך, שכל מי שנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל" וכו' עין שם עוד, מפסוקים ומאמרות בכתבי הקדש שפאשר נועצו בזקנים הצליחו.

ואולי בדברים אלו יש מענה גם לקשיה המפרסמת, העולה מפתחת עניני הנדרים והשבועות בתורה (ל, ב) "וידבר משה אל ראשי המטות וגו', ומקשים, מדוע ההוראה פונה לראשי המטות, הרי שהנדרים והשבועות שיקים לכלל ישראל? ונאמרו בזה תשובות שונות. ועל פי האמור, שנדרים ושבועות נובעים מחסר הקשר עם ההנהגה, יתכן לומר בזה רמז לראשי המטות שיהיו מחברים עם העם, ובכך ימנעו מהם נדרים למשימות שאינם מתאימות להם.

ויהי רצון שלא נבוש בעולם הזה ולא נפשל לעולם הבא, ונזכה לשפע ברכה והצלחה ולשוב דעת ורפואה בגוף ונפש ולבני חיי ומזוני וריחי בקרבת אלקים לי טוב. אמן פן יהי רצון.

הגיש משה אליהו ש. (טל' 050.4125671)

שבת שלום ומברך

והחדש טוב ומברך שיתהפך לטובה

ימי בין המצרים

ובקול מתחנן מלא חרדה מודיע על פחות הרע שמתגברים, הולכים ומתקדמים לעברם, ואם לא יתעוררו עשויים האובדים מפחות הרע להשתלט עליהם, להחריב את המקדש ולהשליכם מעל פני האדמה, ולמשמע דבריו נותרים הבריות באדישות, ולכל היותר מגיבים בקרירות, **הנה אז הוא עקר שעתם הקשה**, באשר היא זרע הפרענות שמזמינה שעות קשות אחרות, שאחריתם מי ישרנו, רחמנא לצלן.

ובשעת הצהרים בבין המצרים, פאשר האדם מבכה על חרבן הבית ועל גלות ישראל וגלות התורה והריגת הצדיקים, יתן אל לבו את האסון הנורא שבאדישות והתעלמות מאזהרות התורה והנביאים, ויבין שפאשר לא ינהג באדישות אלא ישים לב לדבריהם ויתעורר מבטול מועד, ימנע ממנו את החרבן הבא.

וככל שמתבונן בזה יתעורר לתקן את דרכיו ולהחיש את הגאולה במהרה בזמניו אמן.

בי ינטו צללי ערב

בשבוע שעבר הבאנו מדברי האריז"ל מענין הבכיה בחצות היום על חרבן בית המקדש.

והוראה יראה שחצות היום היא שעת האור הגדולה ביותר ביממה. אלא שבאותה שעה מתחילה גם הירידה, השקיעה וצללי השמש נוטים מערבה. אבל נטיה זו לא מרגשת, אדרבה, כלפי חוץ נראת השמש במלא תקפה. ומביאים משם רבי ברוך מרדכי אזורי זצ"ל, שאמר על לשון הפתוב (ירמיה ו, ד) "...אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב", שפאשר המצב חשוך, הבריות מפירים את ביש מזלם ומתיחסים לצרה שלפניהם בכבד ראש, ומתכננים את היציאה ממנה. לא פן פאשר הצרה באה בהתבא וכלפי חוץ הפל מאיר, שפיון שפך, הבריות לא יודעים לתכנן את צעדיהם, להתגונן מפני הרעה.

וכאשר הנביא מתריע בפני העם על האסון המתרחש מתחת לפני השטח,

מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית

נפלאות הבורא ית"ש

למה ילדים סובלים בקטנותם?

טעמים רבים נאמרו בסבת סבלם של תינוקות בקטנותם. נציג מעט מהם, על פי המובא בספרים:

יש נשמות שהבורא ית"ש הועיד אותם לגדולות ונכונו להם תפקידים חשובים במהלך חייהם בעולם הזה לטובת הכלל והפרט. ומהיותם נשמות מיוחדות, מתקנאים בהם כחות הטמאה החפצים להרע להם. והסבל שהם עוברים בקטנותם, חוסם את פי המקטרג שלא ירע להם. זאת ועוד, ככל שהאדם נועד לגדולות, כך מתרבים עליו מתנגדים הדורשים להצר את צעדיו. ולא רק כחות טמאה רוחניים, אלא גם בני אדם ויתכן בהם גם צדיקים. וגם בזה יתכנו סבות שונות, כגון, שלא תזוח דעתו ובכך עלול להפסיד הרבה משכרו (והרחבנו על כך בקבץ נפרד, השם יתברך יזכנו להוציאו לאור). ואדם שסבל בצעירותו, הנו חסין בבגרותו, ולא יבהל מאתגרים המצבים לפתחו, ובעת צרה וחלי, לא עלינו, לא יופתע ויחרד, ואף התישב בדעתו להתמודד עם המצב, לאור טעיות ומסקנות העבר, ויזכר שהשם יתברך הצילו ממצבים קשים מאלו, ועם מחשבות טובות כאלו יקל להתגבר על הפעיה והצרה ואף להביא לתקון המצב [לא פן אדם שמראשיתו חזיו נעימים ושלום, שפאשר נקלע למצב קשה, חש שגחרב עליו עולמו. ויתכן שהחרדה הלובשת אותו תגדיל את המצב ליותר קשה ותכריע אותו].

כמו פן מחלוקות אלו עושים אותו ליותר זהיר בהכרעותיו, וכיון שגם הוא סבל בחייו, קל לו להבין את הנפש הסובלת, ולתת את דעתו לסבלם של השבורים והנדכאים בחברה ולתמך בהם כראוי. וכנהנה טעמים שונים הובאו בספרים הקדושים. עם זאת ראוי לדעת שלא תמיד נדע מדוע האדם סובל. ישנם סבות הפרוכות בגלגולי נשמתו, וסבת ירידתו לעולם הזה שוב היא כדי לפרע את חובו. אמנם היו צדיקים קדושים שנמתן להם כוח לגלות את סבת סבלו של אדם בצעירותו. ואף על פי כן, כדי שלא לפגע בבחירתו החופשית של האדם, לפעמים מעלימים את הדברים גם מצדיק קדוש ביותר. והצד השווה שבכל הטעמים והסבות וההסברים, הידועים ושאינם ידועים לנו, - טובת האדם.

להעלות יונה בן בנימין • ענבל בת דבורה לרפואה • מלכה בת מארי ורחמנו • שלמה סאלי • שרה בת סיין • שלום בן אסתר • נועם בן דוד • דבורה בלומה בת פרייה •

שלמה בן יצחק • ב לויג הנון עמרם בן סוניה • אברהם בן רחל • אברהם דוד בן חנה חניה • אליהו מכלוף בן הרב הגאון יוסף חיים • שרה מורן בת שושנה •

לעילוי נשמות יקות רוחה בת זימול עזיזה ע"ה. רבי יעקב בן מזל ע"ה. נעמי בת שמחה חיה ע"ה. פליסיה בת מרים ע"ה. נתנאל יאיר בן הרב ניסים ע"ה.

נעם להודיד באחר בית הנסח www.hv5t.org לתרומות והוצאות info@hv5t.org אפרים ורחיה עובדיה וי"ו 20' 3475998229. לתגובות, השוואות ולקבלת הנלוו באימיל mas819514@gmail.com